

Bruxelles, den 12.3.2024
COM(2024) 129 final

**MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN TIL RÅDET OG EUROPA-
PARLAMENTET**

Fremskridtsrapport for Bosnien-Hercegovina – marts 2024

DA

DA

Fremskridtsrapport for Bosnien-Hercegovina – marts 2024

1. Indledning

I sin udtalelse fra 2019 om Bosnien-Hercegovinas ansøgning om medlemskab af Den Europæiske Union bemærkede Kommissionen, at forhandlingerne om tiltrædelse af Den Europæiske Union bør indledes med Bosnien-Hercegovina, når Bosnien-Hercegovina har opnået den nødvendige grad af overensstemmelse med medlemskabskriterierne, herunder især de politiske Københavnskriterier om stabile institutioner med henblik på især at garantere demokratiet og retsstaten, og identificerede 14 nøgleprioriteter i denne henseende. Udtalelsen blev godkendt af Det Europæiske Råd i december 2019.

I sine konklusioner af 13. december 2022 om udvidelsen og stabiliserings- og associeringsprocessen henstillede Rådet at give Bosnien-Hercegovina status som kandidatland med forbehold af Det Europæiske Råds bekræftelse, forudsat at de skridt ("8 skridt"), der er angivet i Kommissionens henstillinger¹, tages for at styrke retsstaten, bekæmpelsen af korrupsion og organiseret kriminalitet, migrationsstyringen og de grundlæggende rettigheder. Rådet understregede endvidere, at det hastede for landet med at komme videre på vejen mod EU, navnlig ved at opfylde alle de 14 nøgleprioriteter, som var fastlagt i Kommissionens udtalelse og godkendt af Rådet i 2019.

Den 15. december 2022 godkendte Det Europæiske Råd Rådets konklusioner af 13. december 2022 om udvidelsen og stabiliserings- og associeringsprocessen og var enig om at give Bosnien-Hercegovina status som kandidatland.

I sin meddelelse fra 2023 om udvidelsespolitikken udtrykte Kommissionen tilfredshed med de reformbestrebelse, som Bosnien-Hercegovina har gjort siden Det Europæiske Råds møde i december 2022, hvor landet fik status som kandidatland. Kommissionen bemærkede, at Bosnien-Hercegovina generelt skal gøre en yderligere indsats for at opfylde de 14 nøgleprioriteter, der er fastsat i Kommissionens udtalelse om landets ansøgning om EU-medlemskab, og de skridt, der er angivet i Kommissionens henstilling om kandidatstatus, som alle fortsat gælder fuldt ud. Kommissionen har også henstillet, at der indledes EU-tiltrædelsesforhandlinger med Bosnien-Hercegovina, når medlemskabskriterierne er opfyldt i tilstrækkelig grad. Kommissionen erklærede, at den ville aflægge rapport til Rådet om fremskridtene senest i marts 2024².

I overensstemmelse med Kommissionens henstilling besluttede Det Europæiske Råd i december 2023, at det vil indlede tiltrædelsesforhandlinger med Bosnien-Hercegovina, når medlemskabskriterierne er opfyldt i nødvendig grad. Det Europæiske Råd opfordrede Kommissionen til at aflægge rapport til Rådet om fremskridtene senest i marts 2024 med henblik på at træffe en beslutning³.

Siden Det Europæiske Råd i december 2022 gav Bosnien-Hercegovina status som kandidatland, har landets politiske partiers offentlige engagement i det strategiske mål om europæisk integration givet visse positive resultater. Denne rapport indeholder en faktuel oversigt over den seneste udvikling siden udvidelsesrapporten af 8. november 2023.

¹ [Meddelelse om EU's udvidelsespolitik 2022 \(COM\(2022\) 528 final\)](#).

² [Kommissionens meddelelse om EU's udvidelsespolitik 2023, COM\(2023\) 690 final](#), punkt 11.

³ [Konklusioner fra Det Europæiske Råds møde den 14. december 2023](#), punkt 17.

2. Fremskridt med gennemførelsen af reformer

Skridt 1: sikre resultater i den måde, hvorpå mekanismen til koordinering af EU-anliggender fungerer på alle niveauer, bl.a. ved at der udvikles og vedtages et nationalt program for overtagelsen af EU-retten

Direktoratet for europæisk integration har færdiggjort programmet for EU-integration og forelagt det for Europa-Kommissionen i begyndelsen af marts med henblik på kommentarer. Programmet for EU-integration forventes senere at blive vedtaget af ministerrådet. Dette program for EU-integration er et vigtigt skridt i retning af at udvikle og vedtage det nationale program for overtagelse af gældende EU-ret.

Der er konsultationer i gang i ministerrådet med henblik på at udpege den nationale IPA-koordinator for IPA III.

Skridt 2: vedtage ændringer vedrørende integritet i den eksisterende lov om det høje domstols- og anklageråd som en prioritet

Parlamentet vedtog integritetsændringerne til loven om det høje domstols- og anklageråd i september 2023. Visse bestemmelser, der hindrede internationale eksperter ret til at få adgang til personoplysninger, blev rettet i januar 2024. Integritetskontrollen af indehaverne af dommerembeder og medlemmerne af det høje domstols- og anklageråd kan nu begynde.

Skridt 3: vedtage en ny lov om det høje domstols- og anklageråd og vedtage loven om domstolene i Bosnien-Hercegovina

Bosnien-Hercegovinas myndigheder arbejder på at udarbejde en ny lov om det høje domstols- og anklageråd, som bør færdiggøres og vedtages i overensstemmelse med Venedigkommissionens udtalelse. Der er nedsat en arbejdsgruppe, der skal udarbejde ændringsforslag. Den nye lov om det høje domstols- og anklageråd bør også sikre dets ret til at anmode om yderligere data i systemet til kontrol af formueangivelser. Bosnien-Hercegovinas myndigheder forventer at færdiggøre udkastet senest i april 2024 og forelægge det for Venedigkommissionen med henblik på en ny udtalelse, inden det vedtages af ministerrådet og forelægges til behandling i parlamentet.

Justitsministeriet er ved at færdiggøre lovforslaget om domstolene i Bosnien-Hercegovina og forventes at forelægge det for ministerrådet til vedtagelse i marts. Kommissionen forventer, at Bosnien-Hercegovina forelægger lovforslaget for Venedigkommissionen med henblik på en opfølgende udtalelse, inden parlamentets kamre vedtager det.

Skridt 4: vedtage loven om forebyggelse af interessekonflikter

Den nye lov om forebyggelse af interessekonflikter blev vedtaget af ministerrådet den 6. marts, hvorefter den blev vedtaget af begge kamre i parlamentet den 8. marts. Loven tager sigte på at forbedre overholdelsen af europæiske standarder på statsligt plan.

Skridt 5: gøre afgørende fremskridt med at styrke forebyggelsen og bekæmpelsen af korruption og organiseret kriminalitet

En lov om bekæmpelse af hvidvask af penge og finansiering af terrorisme blev vedtaget af ministerrådet i december 2023 og af parlamentet i februar 2024. Loven forbedrer bestemmelserne om risikovurdering og indeholder bestemmelser om et permanent

koordineringsorgan for alle myndigheder med ansvar for at forberede risikovurdering i overensstemmelse med gældende EU-ret.

Ministerrådet vedtog den 1. februar 2024 en risikovurdering af bekæmpelsen af hvidvask af penge og finansiering af terrorisme vedrørende virtuelle aktiver, ledsaget af en handlingsplan for 2024-2027.

Bosnien-Hercegovinas myndigheder har på arbejdsgruppeniveau færdiggjort forslaget til en ny lov om beskyttelse af personoplysninger, som er en forudsætning for ikrafttrædelsen af samarbejdsaftalen med Eurojust. Lovforslaget er til elektronisk høring indtil den 8. marts. Det er blevet oversat og videregivet til Kommissionen med henblik på kontrol af overholdelsen af EU-retten, mens der afventes fremlæggelse af sammenligningstabeller. Ministeriet for civile anliggender forventes, når det har modtaget udtalelser fra andre institutioner, at forelægge lovforslaget for ministerrådet til vedtagelse, inden det forelægges til behandling i parlamentet.

Der er færdiggjort en strategi for offentlige indkøb 2024-2028, som nu afventer vedtagelse i ministerrådet.

Bosnien-Hercegovina bør styrke samarbejdet mellem de retshåndhævende myndigheder og vedtage en strategisk tilgang til bekæmpelse af grov og organiseret kriminalitet.

I januar 2024 stadfæstede Bosnien-Hercegovinas forfatningsdomstol efter appel dommen i sagen *Novalić m.fl.* vedrørende svig i forbindelse med offentlige udbud, herunder mod den daværende fungerende premierminister i føderationen, som blev idømt 4 års straf for embedsmisbrug og dokumentforfalskning. Dette er en første endelig domstolsafgørelse om korrupsion på højt plan.

Skridt 6: gøre afgørende fremskridt med at sikre en effektiv koordinering på alle niveauer af grænseforvaltningen og migrationsstyringskapaciteten samt et velfungerende asylsystem

Migrationsstyringen forbedres fortsat. Ministerrådet har vedtaget en migrationsstrategi og -handlingsplan. Parlamentet vedtog en udlændingelov i august 2023. Modtagelseskapaciteten er tilstrækkelig. Tilbagetagelsesaftaler og gennemførelsesprotokoller gennemføres generelt på tilfredsstillende vis. Bosnien-Hercegovina skal afsætte et passende budget til migrationsstyring, fortsætte indsatsen for at tilbagesende irregulære migranter til deres oprindelseslande og tage yderligere skridt til at sikre et velfungerende asylsystem. Der er fortsat visse hindringer for at sikre effektiv adgang til asyl.

I december 2023 vedtog ministerrådet forhandlingsmandatet vedrørende statusaftalen med Frontex. Formandskabet godkendte den i februar 2024, og der er udpeget en chefforhandler, således at der kan indledes forhandlinger med Kommissionen.

I januar 2024 tilpassede Bosnien-Hercegovina sig yderligere til EU's visumpolitik ved at fjerne Oman fra listen over visumfrie lande.

Bosnien-Hercegovinas myndigheder har færdiggjort det nye lovforslag om grænsekontrol, der tager sigte på at forbedre overholdelsen af europæiske standarder. Sikkerhedsministeriet forventes at forelægge det for ministerrådet til vedtagelse.

Et nyt udkast til strategi og handlingsplan for 2024-2029 vedrørende integreret grænseforvaltning, der tager sigte på tilpasning til gældende EU-ret, er klar til vedtagelse i ministerrådet.

Skridt 7: sikre et forbud mod tortur, navnlig ved at etablere en national forebyggende mekanisme mod tortur og mishandling

I oktober 2019 ophævede forfatningsdomstolen henvisningen til dødsstraf i *Republika Srpska*-enhedens forfatning. I august 2023 ændrede parlamentet loven om ombudsmanden for menneskerettigheder for at udforme den som en national forebyggende mekanisme mod tortur og mishandling – en international forpligtelse for landet.

Skridt 8: garantere ytrings- og mediefriheden og beskyttelsen af journalister, navnlig ved at sikre et passende retligt efterspil i tilfælde af trusler og vold mod journalister og mediearbejdere

Alle anklagemyndigheder og retshåndhævende myndigheder har udpeget kontaktpunkter for journalister, der skal offentliggøres på platformen *safejournalists.net*. Den første EU-finansierede uddannelse af kontaktpunkter fandt sted i slutningen af februar.

Som et første skridt til hurtigst muligt at håndtere den finansielle situation i det statslige offentlige radio- og tv-selskab bevilgede ministerrådet i februar 2024 midler til det fra kommunikationsreguleringsorganets indtægter. Der er ved at blive nedsat en arbejdsgruppe, der skal udarbejde en ny lov om det offentlige radio- og tv-system.

3. Konklusioner

Siden Det Europæiske Råd i december 2022 gav Bosnien-Hercegovina status som kandidatland, er den politiske ledelses offentlige engagement i det strategiske mål om europæisk integration blevet videreført gennem vigtige reformer og med positive resultater. De politiske ledes tilslutning til og engagement i principperne for at sikre et velfungerende Bosnien-Hercegovina, der gør fremskridt på vejen mod EU, hilses i høj grad velkommen af Kommissionen.

Der kan konstateres et stærkere engagement i den politiske dialog med EU ud af de politiske dialoger på højt plan, den seneste i Bruxelles den 6. december 2023, hvor deltagerne har anerkendt den politiske betydning og de muligheder, som Kommissionens henstilling giver for at indlede tiltrædelsesforhandlinger, når Bosnien-Hercegovina har opnået den nødvendige grad af overholdelse af kriterierne for medlemskab.

Dette øger yderligere behovet for, at Bosnien-Hercegovina gennemfører de nødvendige reformer. Under Europa-Kommissionens formands fælles besøg med Kroatiens og Nederlandenes premierministre i Sarajevo den 23. januar 2024 bekræftede Bosnien-Hercegovinas myndigheder også på ny deres tilsagn om at gøre fremskridt med EU-relaterede reformer.

Til trods for, at der på visse punkter ses en udvikling, som der henvises til i rapporten, og som går imod det positive momentum, har det generelle engagement i landets kurs mod EU givet konkrete resultater. Denne indsats skal fortsættes med resolute skridt for at færdiggøre centrale reformer i den kommende periode i overensstemmelse med EU's regler og standarder.

Bosnien-Hercegovina har også opnået og opretholdt fuld tilpasning til EU's fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik (FUSP), som mere end nogensinde er et vigtigt signal om fælles værdier og strategiske retningslinjer i den nye geopolitiske kontekst.

I lyset af de resultater, der er opnået siden 2022, finder Kommissionen, at Bosnien-Hercegovina har opnået den nødvendige grad af overholdelse af kriterierne for medlemskab.

Kommissionen henstiller derfor til Rådet, at der indledes tiltrædelsesforhandlinger med Bosnien-Hercegovina i overensstemmelse med punkt 17 i Det Europæiske Råds konklusioner af 14. og 15. december 2023. Desuden anbefaler Kommissionen, at Rådet vedtager forhandlingsrammen, når Bosnien-Hercegovina har taget yderligere skridt i overensstemmelse med Kommissionens rapport. Kommissionen er rede til at rapportere tilbage til Rådet om Bosnien-Hercegovinas fremskridt med hensyn til disse skridt.

Bilag

Yderligere elementer i fremskridtene med EU-reformerne

1. Stabiliserings- og associeringsprocessen

Det parlamentariske stabiliserings- og associeringsudvalg er blevet fuldt ud operationelt. Bosnien-Hercegovinas parlament og Europa-Parlamentet afholdt et plenarmøde i det parlamentariske stabiliserings- og associeringsudvalg i slutningen af oktober 2023. Der er planlagt endnu et møde i marts 2024.

2. Forsoning for at overvinde eftervirkningerne af krigen

Ministerrådet har udpeget et nyt tilsynsorgan for gennemførelsen af den nationale strategi for retsforfølgelse af krigsforbrydelser.

I januar 2024 undertegnede justitsministeriet et aftalememorandum med den internationale residualmekanisme for krigsforbryderdomstole om i de nationale strafferegistre at medtage domme afsagt af Det Internationale Tribunal til Pådømmelse af Krigsforbrydelser i det Tidligere Jugoslavien (ICTY).

Styringsudvalget for fredsopbygning, som også er platformen for politisk dialog om forsoning, blev operationelt den 19. februar 2024.

3. Reform af den offentlige forvaltning

Alle forvaltningsniveauer har gennemført handlingsplanen for reform af den offentlige forvaltning, den omfattende og landsdækkende strategi for forvaltning af de offentlige finanser og deres egne individuelle strategier for forvaltning af de offentlige finanser, samtidig med at de har udarbejdet en ny handlingsplan for reform af den offentlige forvaltning for 2022-2027.

Koordineringsudvalget for reform af den offentlige forvaltning (på premierministerplan) mødtes for første gang i februar 2024 som det vigtigste politiske beslutningstagende organ, der har til opgave at styre reformerne på området for finansiel støtte til reform af den offentlige forvaltning, forbedret kapacitet hos koordinatorene for reformen af den offentlige forvaltning og funktionsdygtigheden af gennemførelsesstrukturerne.

I februar 2024 vedtog parlamentet ved førstebehandlingen ændringer til loven om offentlig tjeneste i statslige institutioner, som tager sigte på at forbedre gennemsigtigheden i forbindelse med ansættelse og indføre værktøjer til forvaltning af menneskelige ressourcer. Disse ændringer blev fuldt ud vedtaget af Parlamentet ved andenbehandlingen den 8. marts 2024.

Der pågår forberedelser til at afholde den første dialog mellem EU og Bosnien-Hercegovina om forvaltning af de offentlige finanser.

4. De statslige institutioners funktionsmåde

Programmet for økonomiske reformer 2024–2026 blev vedtaget i ministerrådet den 28. februar 2024.

Gruppen vedrørende reformdagsordenen for vækstplanen, der blev udpeget af ministerrådet den 17. januar 2024, har fremlagt prioritetslisten for deres reformdagsorden.

Den globale ramme for finanspolitisk balance og politik i Bosnien-Hercegovina for 2024-2026 blev vedtaget på statsniveau, hvilket er en forudsætning for vedtagelsen af statsbudgettet for 2024 (23. januar 2024).

Budgetterne for 2024 blev vedtaget på enhedsniveau – i Føderationen Bosnien-Hercegovina den 24.-25. januar 2024, i Republika Srpska den 15. december 2023, i Brcko-distriktet den 23. december 2023, i Posavina-kantonen den 20. december 2023, i Sarajevo-kantonen den 30. december 2023, i kantonen Zenica-Doboj den 22. december 2023 og i byen Mostar den 25. januar 2024.

Afgørelsen om kvaliteten af flydende brændstoffer blev vedtaget af ministerrådet i december 2023. Dette er et vigtigt skridt for Bosnien-Hercegovinas tiltrædelse af WTO. Det er også en foranstaltning til gennemførelse af handlingsplanen for energistøttepakken.

Som tidligere anført anerkender Republika Srpska-enheden fortsat ikke forfatningsdomstolens afgørelser, herunder dem, der ophæver enhedens love om ikkeanvendelse af forfatningsdomstolens og den højtstående repræsentants afgørelser og om, at visse strafferetlige bestemmelser om injurier på enhedsniveau er i strid med forfatningen.

I december 2023 vedtog Republika Srpska-enheden ved førstebehandlingen et lovforslag om immunitet, som, hvis det vedtages fuldt ud, vil begrænse de politiske repræsentanters ansvarlighed og anfægte retssikkerheden.

Desuden vedtog Republika Srpska-enheden i december 2023 ved førstebehandlingen et lovforslag om folkeafstemninger og borgerinitiativer, som, hvis de vedtages fuldt ud, vil udgøre retsgrundlaget for en særskilt valgforvaltning i enheden.

Forfatningsdomstolens Store Afdeling er ikke længere funktionsdygtig, hvilket har betydelige konsekvenser for domstolens effektivitet. Som allerede anført bør begge enheders forsamlinger hurtigt udnævne dommere til de ledige embeder og sikre forfatningsdomstolens fulde sammensætning.

5. Foreningsfrihed og forsamlingsfrihed

Justitsministeriet er ved at udarbejde en strategi for et gunstigt miljø for civilsamfundsorganisationer, som bør forelægges ministerrådet til vedtagelse. Kantonen Zenica-Doboj har (i december 2023) og kantonen Una-Sana (i januar 2024) vedtaget love med sigte på at tilpasse sig de europæiske standarder for forsamlingsfrihed.

Som tidligere anført vedtog Republika Srpska-enheden under førstebehandlingen et lovforslag rettet mod civilsamfundsaktører som "udenlandske agenter", der, hvis den blev vedtaget fuldt ud, ville være et tilbageskridt, selv om de overordnede retlige og lovgivningsmæssige rammer stort set er i overensstemmelse med gældende EU-ret.

6. Tilpasning til EU's udenrigspolitik

Bosnien-Hercegovina har opnået og opretholdt fuld tilpasning til EU's fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik (FUSP) og har således tilkendegivet sit klare engagement på vejen mod EU.